

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2008 m. liepos 17 d.*

Byloje C-66/08

dėl *Oberlandesgericht Stuttgart* (Vokietija) 2008 m. vasario 14 d. Nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2008 m. vasario 18 d., pagal ES 35 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje dėl Europos arešto orderio, išduoto

Szymon Kozłowski

atžvilgiu, vykdymo,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, G. Arestis ir L. Bay Larsen (pranešėjas), teisėjai J. Makarczyk, P. Kūris, E. Juhász, A. Ó Caoimh, P. Lindh ir J.-C. Bonichot,

generalinis advokatas Y. Bot,
posėdžio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

* Proceso kalba: vokiečių.

atsižvelgęs į 2008 m. vasario 22 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartį priimant prejudicinį sprendimą taikyti pagreitintą procedūrą pagal Procedūros reglamento 104a straipsnio pirmąją pastraipą,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2008 m. balandžio 22 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— Sz. Kozłowski, atstovaujamo advokato M. Stirnweiß,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos M. Lumma ir J. Kemper,

— Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek,

— Danijos vyriausybės, atstovaujamos J. Bering Liisberg,

— Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos J.-C. Niollet,

— Italijos vyriausybės, atstovaujamos *avvocato dello Stato* F. Arena,

priima šį

Sprendimą

¹ Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, p. 1, toliau – pagrindų sprendimas) 4 straipsnio 6 punkto išaiškinimu.

² Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant bylą, susijusią su Štutgarto generalinės prokuratūros (*Generalstaatsanwaltschaft Stuttgart*, toliau – Vokietijos vykdančioji teisminė institucija) vykdomu, 2007 m. balandžio 18 d. Bydgoščiaus apygardos teismo (*Sąd Okręgowy w Bydgoszczy*, toliau – Lenkijos išduodančioji teisminė institucija) išduotu Europos arešto orderiu dėl Lenkijos piliečio Sz. Kozłowski.

Teisinis pagrindas

Europos Sąjungos teisė

- 3 Pagal pagrindų sprendimo penktą konstatuojamąją dalį:

„Sąjungos siekis tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve reikalauja panaikinti ekstradiciją tarp valstybių narių ir pakeisti ją perdavimo sistema tarp teisminių institucijų. Be to, pradėjus taikyti naują supaprastintą nuteistų ar įtariamų asmenų perdavimo sistemą vykdant baudžiamuosius nuosprendžius ar traukiant baudžiamojon atsakomybėn, galima panaikinti dabartinės ekstradicijos tvarkos sudėtingumą ir jai būdingas vilkinimo tendencijas. Tradiciniai iki šiol egzistavę valstybių narių bendradarbiavimo santykiai laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje turėtų būti pakeisti teismo sprendimų baudžiamosiose bylose laisvo judėjimo sistema, taikoma ir ikiteisminiams, ir galutiniams sprendimams.“

- 4 Pagrindų sprendimo septintoje konstatuojamojoje dalyje nurodoma:

„Kadangi valstybės narės, veikdamos vienašališkai, negali pakeisti daugiašalės ekstradicijos sistemos, kuri remiasi 1957 m. gruodžio 13 d. Europos konvencija dėl ekstradicijos, ir todėl dėl šios užduoties masto ir poveikio ją geriau galima įvykdyti Sąjungos lygiu, Taryba gali priimti priemones, vadovaudamasi subsidiarumo principu, nurodytu Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje ir Europos bendrijos steigimo sutarties 5 straipsnyje. <...>“

5 Pagrindų sprendimo aštuntoje konstatuojamojoje dalyje nurodoma:

„Sprendimams dėl Europos arešto orderio vykdymo turi būti taikoma pakankama kontrolė, o tai reiškia, kad valstybės narės, kurioje prašomas perduoti asmuo buvo areštuotas, teisminė institucija turi priimti sprendimą dėl jo (jos) perdavimo.“

6 Pagrindų sprendimo 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse Europos arešto orderį ir įpareigojimą jį vykdyti apibūdžia taip:

„1. Europos arešto orderis yra teisminis sprendimas, kurį išduoda valstybė narė, kad kita valstybė narė areštuotų ir perduotų prašomą perduoti asmenį, siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba vykdyti laisvės atėmimo bausmę, arba sprendimą dėl įkalinimo.

2. Valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis.“

7 Pagrindų sprendimo 2 straipsnio 1 dalyje nurodoma:

„1. Europos arešto orderis gali būti išduotas už veiką <...> arba kai bausmė ar sprendimas dėl įkalinimo jau yra priimtas (kai paskirtos bausmės terminas) – bent keturi mėnesiai.“

8 Pagrindų sprendimo 3 straipsnyje išvardijami trys „Europos arešto orderio privalomo nevykdymo pagrindai“.

- 9) Pagrindų sprendimo 4 straipsnyje „Europos arešto orderio neprivalomo nevykdymo pagrindai“ išvardijami septyni tokie pagrindai. Šio straipsnio 6 punkte šiuo klausimu nurodoma:

„Vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį:

<...>

- 6) jei Europos arešto orderis yra išduotas, siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo, kai prašomas perduoti asmuo yra vykdančiojoje valstybėje arba yra jos pilietis ar gyventojas, ir toji valstybė imasi vykdyti bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo pagal savo vidaus teisę.“

- 10) Pagrindų sprendimo 5 straipsnyje „Išduodančiosios valstybės narės suteikiamos garantijos ypatingais atvejais“ nustatyta:

„Vykdančiajai teisminei institucijai vykdam Europos arešto orderį, pagal vykdančiosios valstybės narės įstatymus gali būti taikomi šie reikalavimai:

<...>

- 3) kai asmuo, kurio atžvilgiu išduotas Europos arešto orderis, siekiant jį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, yra vykdančiosios valstybės narės pilietis arba gyventojas, perdavimui gali būti taikomas reikalavimas, kad apklausus asmenį, jis būtų grąžintas vykdančiajai valstybei narei ir ten atliktų išduodančiojoje

valstybėje narėje jam priimtą laisvės atėmimo bausmę arba įvykdytą sprendimą dėl įkalinimo.“

- 11 Pagrindų sprendimo 6 straipsnyje „Kompetentingų teisminių institucijų nustatymas“ nurodyta:

„1. Išduodančioji teisminė institucija – tai išduodančiosios valstybės narės teisminė institucija, kuri pagal tos valstybės teisę yra kompetentinga išduoti Europos arešto orderį.

2. Vykdančioji teisminė institucija – tai vykdančiosios valstybės narės teisminė institucija, kuri pagal tos valstybės teisę yra kompetentinga vykdyti Europos arešto orderį.

3. Kiekviena valstybė narė Tarybos Generaliniam sekretoriatui praneša apie kompetentingą pagal jos teisę teisminę instituciją.“

- 12 Iš 1999 m. gegužės 1 d. *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* (OL L 114, p. 56) paskelbto pranešimo dėl Amsterdamo sutarties įsigaliojimo datos matyti, kad Vokietijos Federacinė Respublika padarė pareiškimą pagal ES 35 straipsnio 2 dalį, kuriuo ši valstybė narė pripažino Teisingumo Teismo jurisdikciją priimti prejudicinius sprendimus remiantis ES 35 straipsnio 3 dalies b punkte numatyta tvarka.

Nacionalinė teisė

- 13 Pagrindų sprendimas į Vokietijos teisės sistemą buvo perkeltas 1982 m. gruodžio 23 d. Įstatymu dėl tarptautinės teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose (*Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen*), iš dalies pakeisto 2006 m. liepos 20 d. Įstatymu dėl Europos arešto orderio (*Europäisches Haftbefehlsgesetz*) (BGBl. 2006 I, p. 1721, toliau – IRG), 78–83 straipsniais, išsaugant įprastą Vokietijos teisėje vartojamą terminologiją, pagal kurią „perdavimas“ pagrindų sprendimo prasme vadinamas „ekstradicija“.
- 14 IRG atskiria sprendimą dėl ekstradicijos prašymo priimtino nuo sprendimo dėl ekstradicijos prašymo ir pritarimo arba nepritarimo ekstradicijai.
- 15 Remiantis IRG 29–32 straipsniais, ekstradicijos prašymų priimtino klausimą visais atvejais sprendžia *Oberlandesgericht* (Aukštesnysis apygardos teismas) vykdančiosios teisminės institucijos prašymu.
- 16 Tačiau sprendimą pritarti arba nepritarti ekstradicijai, kalbant apie kurios nors valstybės narės išduodančiosios teisminės institucijos pateiktus ekstradicijos prašymus, turi priimti vykdančioji teisminė institucija.
- 17 Pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punktą asmenų, nesančių Vokietijos piliečiais, t. y. kitų valstybių narių ir arba trečiųjų valstybių piliečių, atžvilgiu buvo perkeltas IRG 83 b straipsnio 2 dalies b punktu. Remiantis šia nuostata, pavadinta „Nepritavimo ekstradicijai pagrindai“:

„Be to, užsieniečio, turinčio įprastą gyvenamąją vietą nacionalinėje teritorijoje, ekstradicijai gali būti nepritarta, jei:

<...>

b) ekstradicijos atveju bausmės vykdymo tikslais jis, išaiškinus jo teises, neduoda sutikimo, padarydamas pareiškimą teismo protokolui, ir jo saugotinam interesui atlikti bausmę nacionalinėje teritorijoje teiktina pirmenybė <...>“

18 IRG 79 straipsnio 2 dalis nustato procedūros sąlygas, pagal kurias priimamas sprendimas dėl ekstradicijos prašymo:

„Prieš *Oberlandesgericht* priimant sprendimą dėl (ekstradicijos) prašymo priimtimumo sutikimui duoti kompetentinga tarnyba (*Generalstaatsanwaltschaft*) sprendžia, ar ji ketina remtis nepritarimo ekstradicijai pagrindais pagal 83b straipsnį. Sprendimas nesiremti nepritarimo ekstradicijai pagrindais turi būti motyvuojamas. Jam taikoma *Oberlandesgericht* kontrolė <...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

19 2002 m. gegužės 28 d. Sprendimu Tucholės apylinkės teismas (*Sąd Rejonowy w Tucholi*) (Lenkijos Respublika) Sz. Kozłowski skyrė penkių mėnesių laisvės atėmimo bausmę dėl svetimo turto sunaikinimo. Šiuo sprendimu paskirta bausmė įsiteisėjo, bet dar nebuvo atlikta.

20 Nuo 2006 m. gegužės 10 d. Sz. Kozłowski Štutgarto (Vokietija) pataisos įstaigoje atlieka bendrą trejų metų ir šešių mėnesių laisvės atėmimo bausmę, kuri jam buvo

skirta dviem – 2006 m. liepos 27 d. ir 2007 m. sausio 25 d. – Štutgarto apylinkės teismo (*Amtsgericht Stuttgart*) nuosprendžiais dėl 61 sukčiavimo atvejo Vokietijoje.

- 21 2007 m. balandžio 18 d. išduotu Europos arešto orderiu Lenkijos išduodančioji teisminė institucija paprašė Vokietijos vykdančiosios teisminės institucijos perduoti Sz. Kozłowski, kad šis atliktų penkių mėnesių laisvės atėmimo bausmę, kurią jam skyrė *Sąd Rejonowy w Tucholi*.
- 22 Dėl to 2007 m. birželio 5 d. Sz. Kozłowski buvo apklaustas *Amtsgericht Stuttgart*. Per šią apklausą jis šiam teismui nurodė nesutinkąs būti perduotas Lenkijos išduodančiajai teisminei institucijai.
- 23 2007 m. birželio 18 d. Vokietijos vykdančioji teisminė institucija pranešė Sz. Kozłowski neketinanti atsižvelgti į ekstradicijos nevykdymo pagrindus. Šios institucijos teigimu, nėra nepritarimo ekstradicijai pagrindų pagal IRG 83b straipsnį ir, visų pirma, suinteresuotasis asmuo Vokietijoje neturi įprastos gyvenamosios vietos. Per daugelį suinteresuotojo asmens apsilankymų Vokietijos teritorijoje buvo padaryta nemažai nusikalstamų veikų ir neužsiimta jokia teisėta veikla.
- 24 Todėl manydama, kad nėra būtina atlikti tyrimą, kur, pas ką ir koku tikslu Sz. Kozłowski buvo apsistojęs Vokietijoje, šios valstybės narės vykdančioji teisminė institucija paprašė *Oberlandesgericht Stuttgart* leisti vykdyti minėtą Europos arešto orderį.
- 25 Kalbant apie asmeninę Sz. Kozłowski situaciją, iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad, remiantis jo atžvilgiu Vokietijoje priimtais apkaltinamaisiais nuosprendžiais, jis yra nevedęs ir neturi vaikų. Vokiškai moka tik silpnai arba visiškai nemoka. Jis užaugo ir vėliau iki 2003 m. pabaigos dirbo Lenkijoje. Vėliau šioje valstybėje narėje maždaug vienerius metus jis gaudavo bedarbio pašalpą.

26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas preziumuoja, kad nuo 2005 m. vasario iki 2006 m. gegužės 10 d., kai buvo suimtas Vokietijoje, Sz. Kozłowski daugiausia gyveno Vokietijos teritorijoje. Tuo laikotarpiu jis buvo išvykęs iš Vokietijos per 2005 m. Kalėdines atostogas ir veikiausiai 2005 m. birželio mėnesį, taip pat 2006 m. vasario ir kovo mėnesiais. Jis nereguliariai dirbo statybose, bet iš esmės lėšų pragyvenimui užsitikrindavo nusikalstamomis veikomis.

27 Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad vykdydamas veiksmingą kontrolę, kurią privalo atlikti pagal IRG 79 straipsnio 2 dalį, jis turi nustatyti, ar pateikiant prašymą dėl perdavimo Sz. Kozłowski „įprasta gyvenamoji vieta“ šio įstatymo 83b straipsnio 2 dalies prasme buvo ir tebėra Vokietijoje. Jeigu į šį klausimą reikėtų atsakyti neigiamai, šis teismas turėtų leisti vykdyti Europos arešto orderį pagal Vokietijos teisę, nes tenkinamos visos kitos Vokietijos teisėje nustatytos sąlygos.

28 Šiomis aplinkybėmis *Oberlandesgericht Stuttgart* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar <...> pagrindų sprendimo <...> 4 straipsnio 6 punkto taikymo tikslais asmuo gali būti laikomas „esančiu“ arba „gyvenančiu“ (vykdančiojoje) valstybėje narėje, nors šis asmuo:

- a) (vykdančiojoje) valstybėje narėje nėra nepertraukiamai;
- b) yra šalyje nesilaikydamas atvykimo ir buvimo joje teisės aktų;
- c) sistemingai vykdo joje nusikalstamas veikas ir (arba)

d) atlieka joje laisvės atėmimo bausmę?

2. Ar toks pagrindų sprendimo <...> 4 straipsnio 6 punkto įgyvendinimas, kad savų piliečių priverstinė ekstradicija bausmei įvykdyti visuomet draudžiama, o kitų valstybių narių piliečių ekstradicijai prieš jų valią gali būti pritarta kompetentingų institucijų nuožiūra, yra suderinamas su Europos Sąjungos teise, visų pirma su nediskriminavimo ir Sąjungos pilietybės principais pagal Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnio 1 dalį ir EB 12 straipsnį bei EB 17 ir paskesnius straipsnius, ir, jei taip, ar į minėtus principus bent jau reikia atsižvelgti institucijoms naudojantis savo diskrecija?“

Dėl prejudicinių klausimų

- ²⁹ Pirmiausia reikia pažymėti, kad šiuo atveju, kaip matyti iš šio sprendimo 12 punkto, Teisingumo Teismas turi jurisdikciją priimti prejudicinį sprendimą pagal ES 35 straipsnį.

Dėl pirmojo klausimo

- ³⁰ Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, kokia pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkte pateiktų sąvokų „yra gyventojas“ ir „yra“ apimtis, ir pirmiausia, ar tokioms aplinkybėms, kokios susiklostė pagrindinėje byloje, Europos arešto orderio vykdymo procedūroje gali būti laikoma, kad ši nuostata taikoma prašomam perduoti asmeniui.

- 31 Siekiant atsakyti į šį klausimą, reikia priminti, kad pagrindų sprendimu, kaip išplaukia iš jo 1 straipsnio 1 ir 2 dalių bei penktos ir septintos konstatuojamųjų dalių, siekiama daugiašalę ekstradicijos sistemą tarp valstybių narių pakeisti abipusio pripažinimo principu pagrįsta nuteistų ar įtariamų asmenų perdavimo tarp teisminių institucijų vykdančią baudžiamuosius nuosprendžius ar traukiant baudžiamojon atsakomybėn sistema (žr. 2007 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, Rink. p. I-3633, 28 punktą).
- 32 Remiantis pagrindų sprendimo 1 straipsnio 2 dalimi, valstybės narės turi vykdyti Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis.
- 33 Šiuo klausimu pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkte nurodomas Europos arešto orderio neprivalomo nevykdymo pagrindas, kuriuo remiantis vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti tokį orderį, išduotą siekiant įvykdyti bausmę, kai prašomas perduoti asmuo „yra vykdančiojoje valstybėje narėje arba yra jos pilietis ar gyventojas“, ir toji valstybė imasi vykdyti šią bausmę pagal savo vidaus teisę.
- 34 Taigi, remiantis pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punktu, į šio neprivalomo nevykdymo pagrindo taikymo sritį patenka tik asmenys, kurie, nebūdami vykdančiosios valstybės narės piliečiai, joje „yra“ arba „yra (jos) gyventojai“. Tačiau šių dviejų sąvokų reikšmė ir apimtis pagrindų sprendime nėra apibrėžtos.
- 35 Nors ir pripažindama, kad kai kuriomis pagrindų sprendimo kalbinėmis versijomis šio sprendimo 4 straipsnio 6 punkto tekstas gali reikšti, jog sąvoka „yra“ reiškia tą patį, ką gyvenamosios vietos arba pilietybės kriterijai, Europos Bendrijų Komisija tvirtina, jog ši nuostata bet kuriuo atveju turi būti aiškinama taip, kad aplinkybė, jog prašomas perduoti asmuo yra vykdančiojoje valstybėje narėje, yra būtina, bet nepakankama sąlyga remtis minėto 4 straipsnio 6 punkte nurodytu neprivalomo nevykdymo pagrindu.

- 36 Šiuo atžvilgiu pasakytina, kad teisinga, jog sąvoka „yra“ negali būti aiškinama plačiai, nes tai reikštų, jog vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį vien dėl to, kad prašomas perduoti asmuo laikinai yra vykdančiosios valstybės narės teritorijoje.
- 37 Tačiau pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punktą negali būti aiškinamas ir taip, kad prašomas perduoti asmuo, kuris, nebūdamas vykdančiosios valstybės narės pilietis arba gyventojas, bet gyvenantis joje tam tikrą laiką, jokia atveju negali būti susijęs su šia valstybe ryšiais, galinčiais pateisinti galimybę remtis šiuo neprivalomo nevykdymo pagrindu.
- 38 Tai reiškia, kad, nepaisant minėto 4 straipsnio 6 punkto kalbinių versijų skirtumo, prašomų perduoti asmenų, kurie „yra“ vykdančiojoje valstybėje narėje šios nuostatos prasme, kategorija nėra visiškai nereikšminga siekiant apibrėžti šios nuostatos taikymo sritį, kaip, be kita ko, nurodė Nyderlandų vyriausybė per teismo posėdį šioje byloje.
- 39 Todėl nepakanka atsižvelgti į sąvoką „yra gyventojas“ pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkto prasme, bet reikia nustatyti ir tai, kaip sąvoka „yra“ gali papildyti pirmosios sąvokos apimtį.
- 40 Pirma, tokiame pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkto aiškinime negali daryti įtakos aplinkybė, kad, remiantis pagrindų sprendimo 5 straipsnio 3 punkto tekstu, susijusiu su asmeniu, kurio atžvilgiu išduotas Europos arešto orderis, siekiant jį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, vykdančiosios valstybės narės teisė perdavimui gali taikyti šioje nuostatoje numatytą reikalavimą tik tuomet, kai suinteresuotasis asmuo yra šios valstybės narės pilietis arba gyventojas, nedarant nuorodos į jo „buvimą“.

- 41 Antra, kalbant apie sąvokų „yra“ ir „yra gyventojas“ aiškinimą, reikia patikslinti, kad, priešingai nei tvirtina Čekijos ir Nyderlandų vyriausybės, šių dviejų sąvokų apibrėžimas negali būti paliekamas kiekvienos valstybės narės vertinimui.
- 42 Iš tiesų tiek iš vienodo Sąjungos teisės taikymo, tiek iš lygybės principo reikalavimų išplaukia, kad Sąjungos teisės nuostatos, kuri jos prasmės bei apimties nustatymo klausimu aiškiai nenurodo valstybių narių teisės, sąvokos visoje Sąjungoje paprastai turi būti aiškinamos autonomiškai ir vienodai, atsižvelgiant į nuostatos kontekstą ir nagrinėjamu teisės aktu siekiamą tikslą (pagal analogiją žr. 2007 m. spalio 18 d. Sprendimo *Österreichischer Rundfunk*, C-195/06, Rink. p. I-8817, 24 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 43 Kadangi, kaip matyti iš šio sprendimo 31 punkto, pagrindų sprendimu siekiama sukurti abipusio pripažinimo principu pagrįstą nuteistų ar įtariamų asmenų perdavimo tarp teisminių institucijų vykdančią baudžiamuosius nuosprendžius ar traukiant baudžiamojon atsakomybėn sistemą, pagal kurią vykdančioji teisminė institucija gali prieštarauti perdavimui tik remdamasi vienu iš pagrindų sprendime numatytų nevykdymo pagrindų, sąvokos „yra“ ir „yra gyventojas“, nustatančios šio pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkto taikymo sritį, turi būti apibrėžiamos vienodai, nes jos susijusios su savarankiškais Sąjungos teisės sąvokomis. Todėl valstybės narės, perkeldamos į savo nacionalinę teisę šį 4 straipsnio 6 punktą, neturi teisės nustatyti platesnės, nei išplaukia iš tokio vienodo aiškinimo, šių sąvokų apimties.
- 44 Kad sužinotų, ar konkrečioje situacijoje galima atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, vykdančioji teisminė institucija pirmiausia turi paprasčiausia nustatyti, ar prašomas perduoti asmuo yra pilietis, arba „yra gyventojas“ ar „yra“ joje pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkto prasme ir taip patenka į šios nuostatos taikymo sritį. Tik tuomet, jei vykdančioji teisminė institucija nustato, kad šis asmuo atitinka minėtas sąvokas, ji turi toliau įvertinti, ar yra teisėtas interesas, pateisinantis orderį išduodančiojoje valstybėje narėje skirtos bausmės vykdymą vykdančiosios valstybės narės teritorijoje.

- 45 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kaip tai padarė visos pastabas Teisingumo Teismui pateikusios valstybės narės ir Komisija, kad pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkte įtvirtintu neprivalomo nevykdymo pagrindu visų pirma siekiama leisti vykdančiajai teisminei institucijai suteikti ypatingą reikšmę galimybei padidinti prašomo perduoti asmens šansus socialiai reintegrui atlikus jam skirtą bausmę.
- 46 Dėl to sąvokos „yra gyventojas“ ir „yra“ atitinkamai skirtos situacijoms, kai asmuo, kurio atžvilgiu išduotas Europos arešto orderis, įsteigė faktinę gyvenamąją vietą vykdančiojoje valstybėje narėje arba dėl nuolatinio buvimo tam tikrą laiką šioje valstybėje įgijo ryšių su šia valstybe, panašių į tuos, kurie įgyjami įsteigus gyvenamąją vietą.
- 47 Atsižvelgiant į informaciją, pateiktą prašyme priimti prejudicinį sprendimą, Sz. Kozłowski nėra Vokietijos „gyventojas“ pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkto prasme. Todėl tolesnis aiškinimas susijęs tik su šioje nuostatoje vartojama sąvoka „yra“.
- 48 Norint nustatyti, ar konkrečioje situacijoje egzistuoja prašomo perduoti asmens ryšiai su vykdančiąja valstybe nare, leidžiantys konstatuoti, kad šiam asmeniui taikoma sąvoka „yra“ pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkto prasme, reikia atlikti bendrą kelių objektyvių aplinkybių, apibūdinančių šio asmens situaciją, vertinimą, tarp kurių visų pirma yra prašomo perduoti asmens buvimo trukmė, pobūdis ir sąlygos, taip pat šeiminiai bei ekonominiai ryšiai, kuriuos šis asmuo palaiko su vykdančiąja valstybe nare.
- 49 Kadangi vykdančioji teisminė institucija turi atlikti bendrą vertinimą, kad pirmiausia nustatytų, ar suinteresuotajam asmeniui taikomas pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punktas, individuali suinteresuotąjį asmenį apibūdinanti aplinkybė iš esmės savaime negali turėti lemiamos reikšmės.

- 50 Kalbant apie tokias aplinkybes, kokias nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmojo klausimo a–d punktuose, reikia konstatuoti, kad a punkte nurodyta aplinkybė, jog prašomas perduoti asmuo vykdančiojoje valstybėje narėje nebuvo nepertraukiamai, ir b punkte aprašyta aplinkybė, kad šis asmuo yra šioje valstybėje nesilaikydamas atvykimo ir buvimo joje teisės aktų, nors ir nėra įrodymai, savaime leidžiantys daryti išvadą, jog šis asmuo „nėra“ šioje valstybėje narėje pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkto prasme, vis dėlto gali būti reikšmingos vykdančiajai teisminei institucijai tais atvejais, kai ji turi įvertinti, ar suinteresuotasis asmuo patenka į minėtos nuostatos taikymo sritį.
- 51 Kalbant apie pirmojo klausimo c punkte nurodytą aplinkybę, kad šis asmuo vykdančiojoje valstybėje narėje sistemingai vykdo nusikalstamas veikas, ir to paties klausimo d punkte aprašytą aplinkybę, kad jis joje atlieka laisvės atėmimo bausmę, reikia konstatuoti, kad tai yra nereikšmingi faktai vykdančiajai teisminei institucijai, kai ji pirmiausia turi nustatyti, ar suinteresuotasis asmuo „yra“ vykdančiojoje valstybėje narėje pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkto prasme. Tačiau padarius prielaidą, kad suinteresuotasis asmuo „yra“ vykdančiojoje valstybėje narėje, šios aplinkybės gali būti svarbios atliekant patikrinimą, kurį ši institucija prireikus turi atlikti vėliau tam, kad išsiaiškintų, ar pateisinama atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį.
- 52 Tai reiškia, kad dvi iš keturių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pirmajame klausime nurodytų aplinkybių, t. y. apibrėžtos a ir b punktuose, nors ir nėra lemiančios, gali būti reikšmingos tuo atveju, kai vykdančioji teisminė institucija turi nustatyti, ar suinteresuotojo asmens situacija patenka į pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkto taikymo sritį.
- 53 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad, atsižvelgiant į kelias prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytas aplinkybes, apibūdinančias tokią asmens situaciją, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, t. y. į jo buvimo trukmę, pobūdį ir sąlygas, taip pat į šeiminių ryšių nebuvimą bei labai silpnus ekonominius ryšius su vykdančiąja valstybe nare, tokiam asmeniui negali būti taikoma sąvoka „yra“ pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkto prasme.

54 Atsižvelgiant visus išdėstytus argumentus, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punktą turi būti aiškinamas taip:

- prašomas perduoti asmuo yra vykdančiosios valstybės narės „gyventojas“, jeigu jis joje įsteigė faktinę gyvenamąją vietą ir joje „yra“, jeigu dėl nuolatinio buvimo tam tikrą laiką šioje valstybėje narėje jis su šia valstybe įgijo ryšių, panašių į tuos, kurie įgyjami įsteigus gyvenamąją vietą,

- norėdama nustatyti, ar egzistuoja prašomo perduoti asmens ryšiai su vykdančiąja valstybe nare, leidžiantys konstatuoti, kad šiam asmeniui taikoma sąvoka „yra“ minėto 4 straipsnio 6 punkto prasme, vykdančioji teisminė institucija turi atlikti bendrą kelių objektyvių aplinkybių, apibūdinančių šio asmens situaciją, vertinimą, tarp kurių visų pirma yra prašomo perduoti asmens buvimo trukmė, pobūdis ir sąlygos, taip pat šeiminiai bei ekonominiai ryšiai, kuriuos šis asmuo palaiko su vykdančiąja valstybe nare.

Dėl antrojo klausimo

55 Kaip nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, jei jis nustatytų, kad Sz. Kozłowski Vokietijoje neturi „įprastos gyvenamosios vietos“ IRG 83b straipsnio 2 dalies b punkto prasme, jis turėtų leisti vykdyti dėl Sz. Kozłowski išduotą Europos arešto orderį.

56 Atsižvelgiant į šio sprendimo 47 ir 53 punktus bei į Teisingumo Teismo atsakymą į pirmąjį klausimą, nagrinėjamu atveju nebereikia atsakyti į antrąjį klausimą, nes prašomas perduoti asmuo nepatenka į pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkto taikymo sritį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

57 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos 4 straipsnio 6 punktą turi būti aiškinamas taip:

- prašomas perduoti asmuo yra vykdančiosios valstybės narės „gyventojas“, jeigu jis joje įsteigė faktinę gyvenamąją vietą ir joje „yra“, jeigu dėl nuolatinio buvimo tam tikrą laiką šioje valstybėje narėje jis su šia valstybe įgijo ryšių, panašių į tuos, kurie įgyjami įsteigus gyvenamąją vietą,

- norėdama nustatyti, ar egzistuoja prašomo perduoti asmens ryšiai su vykdančiąja valstybe nare, leidžiantys konstatuoti, kad šiam asmeniui taikoma sąvoka „yra“ minėto 4 straipsnio 6 punkto prasme, vykdančioji teisminė institucija turi atlikti bendrą kelių objektyvių aplinkybių, apibūdinančių šio asmens situaciją, vertinimą, tarp kurių visų pirma yra prašomo perduoti asmens buvimo trukmė, pobūdis ir sąlygos, taip pat šeiminiai bei ekonominiai ryšiai, kuriuos šis asmuo palaiko su vykdančiąja valstybe nare.

Parašai.